

Dokument 14 S

(2010–2011)

Årsrapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling

Årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for 2010

Til Stortinget

Innledning

Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for valgperioden 2009–2013 består av følgende representanter:

Medlemmer

Erna Solberg (H), leder

Marit Nybakk (A), nestleder

Sverre Myrli (A)

Jan Arild Ellingsen (FrP)

Heikki Holmås (SV)

Varamedlemmer

Tore Nordtun (A)

Siv Jensen (FrP)

Ivar Kristiansen (H)

Ola Borten Moe (Sp) (til 4. mars 2011)

Hans Olav Syversen (KrF)

Komitévervene er fordelt som følger:

Komité

Politisk komité

Forsvars- og sikkerhetskomiteen

Komiteen for sivile dimensjoner av sikkerhet

Komiteen for økonomi og sikkerhet

Vitenskaps- og teknologikomiteen

Spesialgruppen for Middelhavsområdet og Midtøsten

Medlemmer

Erna Solberg (delegasjonsleder) og Marit Nybakk

Sverre Myrli og Heikki Holmås

Siv Jensen og Ola Borten Moe

Tore Nordtun og Hans Olav Syversen

Jan Arild Ellingsen og Ivar Kristiansen

Jan Arild Ellingsen og Ivar Kristiansen

Generelt

NATOs parlamentariske forsamling (NATO PA) er en internasjonal organisasjon for parlamentarikere fra NATOs 28 medlemsland. I tillegg deltar 14 assosierte land og observatører fra ytterligere land og internasjonale organisasjoner. Forsamlingen ble opprettet i 1955 og har sekretariat i Brussel. Den ledes av en president som velges for 2 år. Det har utviklet seg

en praksis med rotasjon mellom en nordamerikaner, en europeisk konservativ og en europeisk sosialist.

Forsamlingens formål er å arbeide for å fremme NATOs målsettinger og bidra til større åpenhet om NATOs politikk. Den engasjerer seg på de fleste områder som dekkes av Atlanterhavspakten. Som ledd i arbeidet vedtar forsamlingen anbefalinger rettet til NATOs råd og medlemslandenes regjeringer og

nasjonalforsamlinger. NATOs generalsekretær taler ofte under forsamlingens sesjoner og gir skriftlig svar på dens resolusjoner.

Sekretariatsfunksjonen for Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling ivaretas av Stortingets internasjonale sekretariat. Utenriksdepartementet betaler årlig kontingent til forsamlingen etter anmodning fra Stortinget.

Alle medlemmer av Stortingets delegasjon deltar på forsamlingens arrangementer gjennom året, herunder vår- og høstsesjonene, komitémøter og seminarer. Forsamlingen har et aktivt engasjement overfor nasjonalforsamlinger i ikke-medlemsland for å støtte demokrati og stabilisering. NATO PAs omfattende virksomhet gir mulighet til å styrke Stortingets kontakt med kollegaer på begge sider av Atlanteren i samtaler om forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål, og med partnere og assosierte land.

Hovedspørsmål

I første halvdel av 2010 ble Forsamlingens arbeid preget av utarbeidelsen av NATOs *nye strategiske konsept* og generalsekretær Anders Fogh Rasmussens invitasjon til NATO PA om å komme med innspill i prosessen. Den endelige rapporten fra forsamlingen ble forelagt generalsekretær Fogh Rasmussen 13. april 2010, og var basert på to år med diskusjoner i forbindelse med sesjonene, samt flere høringer i de fem fagkomiteene og i Den faste komité. Rapporten tok utgangspunkt i artikkel 5-forpliktelsen og berørte forholdet mellom styrkenivå, gjennomføringsevne og ambisjoner. Det kollektive forsvar ble på nytt bekreftet som en hjørnestein i alliansen, samtidig som man måtte være åpen for å respondere på trusler utenfor alliansens område. Et annet viktig temaområde var NATOs evne til å tilpasse seg *nye sikkerhetsutfordringer, som for eksempel forsvar mot dataangrep, energisikkerhet, piratvirksomhet, spredning av masseødeleggelsesvåpen og klimaendringer*. Forsamlingen erkjente at et trusselbilde i stadig endring krevde en langt mer fleksibel allianse.

Rapporten tok opp behovet for et mer forpliktende samarbeid med partnerland og andre internasjonale organisasjoner. Det ble tatt til orde for å videreutvikle et mer ansvarlig forhold til Russland og samarbeide om felles interesser, uten at dette går på bekostning av alliansens åpen-dør politikk. Også NATOs forhold til EU ble særlig drøftet. Det ble uttrykt et klart ønske om et tettere samarbeid og koordinering med EU, og man øynet nå et håp om bedre samarbeid etter implementering av Lisboa-traktaten og NATOs nye strategiske konsept.

Et sentralt punkt i rapporten sett fra en parlamentarisk synsvinkel var behovet for bedre kommunikasjon med egne borgere for å styrke oppslutningen om NATOs kjerneverdier og gjennom dem, en balansert

byrdefordeling og solidaritet i fremtidige militære operasjoner.

Masseødeleggelsesvåpen ble diskutert både i forhold til det nye strategiske konsept og i sesjonene for øvrig. Det var uenighet innad i forsamlingen om kjernevåpenenes betydning generelt og i det nye strategiske konseptet spesielt. Enkelte medlemsland understreket den store betydningen kjernevåpendoktrinen har for det kollektive forsvaret og oppfordret til varsomhet mot å endre det strategiske konseptet på dette punktet. Andre medlemsland mente at kjernevåpnene hadde utspilt sin rolle og ikke burde få en fremtredende plass i det nye konseptet. Forsamlingen falt ned på en erkjennelse av at kjernevåpen fortsatt har en sentral rolle som avskrekkingmiddel, men samtidig at alliansen må foreta en evaluering av utplasseringen og antallet kjernevåpen, som et ledd i å redusere faren disse våpnene representerer. Videre må alliansen bidra til generell nedrustning og ikke-spredning av masseødeleggelsesvåpen.

Et annet sentralt tema i 2010 var *utviklingen i Afghanistan*. Debattene dreide seg i stor grad om veien videre, og forsamlingen la til grunn at afghanske styrker og myndigheter gradvis måtte overta ansvaret for egen sikkerhet. Under vårsesjonen ble det uttrykt bekymring for at utviklingen i Afghanistan gikk saktere enn forventet. Dette til tross for at man kunne se en positiv utvikling i etableringen av de afghanske sikkerhetsstyrker og utviklingen av nasjonale politistyrker. Det ble understreket at det måtte gjøres en innsats for å få på plass kompetente nasjonale myndighetsstrukturer, med balansert etnisk representasjon. Parallelt økte erkjennelsen av at sivil bistand og utvikling ville stå sentralt i det videre arbeidet. Forsamlingen sluttet opp om at FN måtte lede og koordinere dette arbeidet, som ville kunne legge grunnlaget for en robust og langsiktig utvikling. Samtidig var det viktig at det ble stilt klare krav og forventninger til president Karzai og afghanske myndigheter om å bekjempe korrupsjon og narkotikaproduksjon, og å forbedre og profesjonalisere styresettet på alle nivåer.

Et spørsmål av mer administrativ karakter, og som var en gjenganger gjennom året, var effektivisering av forsamlingens arbeid, og herunder spørsmålet om kortere og mer effektive sesjoner. Et argument som ble anført, var at både møtekalenderen i nasjonale parlamenter og kostnadsnivået tilsier en justering av tidsbruken. Når det gjaldt reisevirksomheten, ønsket sekretariatet å videreutvikle konseptet om felles komitéreiser slik at flere medlemmer gis anledning til å delta i studieturer som omhandler temaer som har interesse på tvers av komiteene. Den norske delegasjonen, ved delegasjonsleder Erna Solberg, tok til orde for å effektivisere sesjonene, ikke minst pga. at stadig flere representanter ser seg nødt til å reise

hjem før plenumssesjonen finner sted. Hun pekte dessuten på det prinsipielle ved å bruke skattebetalerens penger på best mulig måte. Dette synet ble aktivt støttet av en rekke andre delegasjoner. Under høstsesjonen ble det vedtatt å kutte lengden på sesjonene, samt å gjennomføre felles komitéreiser.

Under høstsesjonen ble Sverre Myrli gjenvalgt som leder av underkomiteen *Sub-Committee on Future Security and Defence Capabilities* i Defence and Security Committee. Jan Arild Ellingsen ble valgt til leder av *Science and Technology Committee*, og Marit Nybakk ble gjenvalgt som leder av sosialistgruppen.

Delegasjonens arbeid i 2011

Vedtak i løpet av sesjonene i 2010 legger sterke føringer på forsamlingens arbeid i 2011. Det er imidlertid noen hovedpunkter som peker seg naturlig ut for delegasjonen å følge tett. Delegasjonen vil følge implementeringen av NATOs nye strategiske konsept og omleggingen av NATOs kommandostrukturer nøye. Videre vil delegasjonen opprettholde forsamlingens økte fokus på nordområdene. I den anledning vil delegasjonen arrangere et seminar over tre dager i Tromsø i juni 2011, der fokus vil være på de nye mulighetene i nord og militære, forvaltningsmessige og miljømessige utfordringer. Videre er det naturlig å følge utviklingen i Afghanistan, den videre debatten rundt missilforsvar og forholdet til Russland.

Oslo, den 30. mars 2011

Erna Solberg

delegasjonsleder

